

Základní škola a mateřská škola Stěžery

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Základní škola a mateřská škola Stěžery
Ředitelka školy: Mgr. Martina Kloučková

Vychovatelky: Ludmila Jundak, Romana Ondračková, Helena Ardelánová

Charakteristika, umístění, vybavení ŠD

Školní družina je součástí základní školy, nachází se ve školní budově. Děti mohou využít k pohybovým aktivitám tělocvičnu TJ Sokol Stěžery a školní zahradu. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně, je zajišťován pravidelný pitný režim. Materiální podmínky jsou dobré.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými odborníky. Vychovatelky mají odbornou kvalifikaci – vysokoškolské a středoškolské pedagogické vzdělání.

Podmínky přijímání do ŠD

Děti jsou přijímány do ŠD na základě přihlášky. O přijetí rozhoduje ředitelka školy. Přijetí do školní družiny se řídí těmito kritérii: věk žáka, bydliště, umístění mladšího sourozence u dojíždějících žáků.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno za úplatu dle pokynů ředitelky školy.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích pořádaných školou. Podmínky docházky do ŠD jsou stanoveny ve vnitřním řádu. Každý den, i při nepříznivém počasí, chodí žáci ŠD na vycházky nebo na zahradu či hřiště. Proto děti musí mít oblečení a obutí (i náhradní), aby si mohly v terénu svobodně hrát.

Bezpečné prostředí žáků je zajištěno:

1. bezpečnostními předpisy (instrukce)
2. hygienickými předpisy
3. vnitřními dokumenty školy

Vychovatelky seznamují žáky se správným chováním během vycházek a pobytu venku, dbají na bezpečné chování dětí v rámci silničního provozu, učí děti dodržovat a respektovat pravidla. Při hrách v přírodě a uvnitř školy stále dohlízejí na slušné chování a jednání v dětském kolektivu, učí děti ohleduplnosti, taktu a dalším dovednostem v oblasti mezilidských vztahů.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny děti i dospělé příjemný a napomáhal vytvářet vhodnou přátelskou atmosféru. Respektujeme především individuální schopnosti a dovednosti žáků. Od začátku docházky do ŠD rozvíjíme schopnosti dětí se rozhodovat a hodnotit.

Všechny děti vedeme k tomu, aby respektovaly jeden druhého. Spolupracujeme s rodiči, snažíme se vyhovět jejich požadavkům. Dbáme na integraci u dětí vyžadujících speciální péči.

Paní vychovatelka L. Jundak se ve své práci zaměřuje na literárně-dramatickou a výtvarnou výchovu. Paní vychovatelka R. Ondračková se věnuje zase více pracovní a tělesné výchově. Paní H. Ardelánová spojuje ve své práci výtvarnou a pracovní činnost. Odborné znalosti si budou vychovatelky nadále prohlubovat v akreditovaných kurzech a samostudiem. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.

Všem žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná individuální pozornost.

Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ CÍLE:

- rozvoj osobnosti člověka
- získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1. stupně)
- pochopení a uplatňování zásad demokracie – ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE (každý má svá práva, ale i povinnosti)
- utváření národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana
- dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme:

- poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (CIS knihovna, obecní úřad, požární zbrojnice)
- orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti. Beseda o historii naší vesnice
- bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách, dopravní výchova (Kompetence občanské, sociální, personální)

2. Lidé kolem nás:

- rodina a domov kde žijeme
- osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti zhlédly, slyšely) (Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální)

3. Lidé a čas:

- budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit)
- „Malý čtenář“ – chvílky s knihou (četba vychovatelky, četby dětí - knihy podle svého výběru)

4. Rozmanitosti přírody:

- vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody
(Kompetence k učení)

5. Člověk a jeho zdraví:

- poznávání sebe sama, péče o zdraví a poučení o nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, dovednost ošetřit drobná poranění
- besedy na toto téma, v rámci prevence plavání, nové pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu, dodržování pitného režimu
(Kompetence komunikativní, sociální, personální, občanské)

6. Pohyb a výživa:

- podpora fyzického, duševního a sociálního zdraví - tělovýchovné chvilky, zdravotní cvičení, dostatek čerstvého vzduchu a pohybu, pitný a stravovací režim, zdravé sebevědomí, komunikace a řešení problémů
- výchova dětí k pocitu sounáležitosti
- zásady životosprávy, zdravé výživy, pitný režim, základní hygienické návyky při stolování

Umění a kultura

- osvojení estetiky – krásna, vnímání světa a okolí tvořivě, citlivě
- umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky
- umění se vyjádřit jazykem – dramatická výchova, obohacení emocionálního života
(Kompetence komunikativní)

Evaluační systém

Rozbor a hodnocení výchovně vzdělávací činnosti je prováděn na pedagogických radách. Zpětnou vazbu na klima v ŠD získáváme od žáků a jejich rodičů.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Jedná se dlouhodobý proces – souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělání.

1. KOMPETENCE K UČENÍ: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými – kultivovaně.

4. SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá své osobní zdraví i druhých. Učí se respektovat sociální a kulturní prostředí různých etnik a sociálních skupin. Učí se vážit si tradic a kulturního dědictví našeho národa. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ VE ŠKOLNÍM ROCE 2024/2025

Plán je rozvržen do 4 bloků na 4roční období: podzim, zima, jaro, léto. Je realizován jako celoroční hra pro děti I. - III. oddělení pod názvem:

Rok v lese

Motivace: Zaměření se na environmentální výchovu a blízký kontakt dětí s přírodou v průběhu celého školního roku.

1. blok – PODZIM září, říjen, listopad 2024

Náměty činností v průběhu podzimu:

- podzimní proměna lesa (změna vegetace, přizpůsobení zvířat podzimu)
- orientace v okolí školy, prostoru, čase (malujeme dopravní prostředky, modelujeme, stavíme svůj dům, pokoj)
- vycházky do přírody (určujeme, poznáváme, pozorujeme odlet ptactva, poznáváme ovoce a zeleninu)
- hrajeme podzimní hry v komunitním kruhu (pohybová hra v tělocvičně nebo na hřišti)
- didaktické hry a kvízy
- poučení o bezpečném chování při hrách

Optimální pohybový režim ve školní družině:

chůze, pobíhání, hry, cvičení na průlezkách, rychlý běh, soutěže, kondiční cvičení, běh do schodů, běh do kopce, běh na 50 metrů, základy lehké atletiky.

Formy pohybových aktivit:

- ranní cvičení, tělovýchovné chvílky, protahovací cvičení a tanec s hudbou, cvičení s drobným náčiním a míči, prvky jógy, fotbal, vybíjená,
- sportovní dny, sportovní soutěže, turnaje,
- nástěnka se sportovní tematikou (fotografie, diplomy, rekordy, ukázky cvičení).

Doporučená literatura: Dětská ilustrovaná encyklopedie Příroda kolem nás, Lucie Hušková Dobrodružství v přírodě, Atlasy ptáků a zvířat

Celodružinové akce:

Září

- výstava prací dětí ŠD v prostorách školní družiny (propagace zájmové činnosti)
- seznámení dětí se zdravou výživou – ovoce, zelenina
- vycházky po okolí Stěžer
- sportovní soutěže v běhu
- zajištění organizace šk. roku, projednání celoročního plánu ŠD, spolupráce s učiteli, účast na třídních schůzkách
- pobyty v tělocvičně – především v zimním období a v případě nepříznivého počasí
- sběr lesních plodů

Říjen

- hry na školní zahradě, v dětském koutku na hřišti
- procházky po Stěžerách a okolí spojené se zájmovými činnostmi
- tělovýchovné chvíle během různých zaměstnání
- akce Říjnový sběr kaštanů a žaludů v ZŠ i MŠ Stěžery
- rozpoznávání hub jedlých/nejedlých
- otisk podzimních listů do keramiky
- malba podzimní přírody, kresba stromů, vnímání podzimních barev
- hudební činnosti: sólový a sborový zpěv lidových i umělých písní, poslech hudebních hádanek i vážné hudby na relaxaci

Listopad

- vycházka do lesa, parku, pozorování přírody, rostliny a stromy
- příprava zvířat na zimu – hibernace, migrace do teplých krajín
- výroba dekorací z nasbíraných přírodnin
- hudební odpoledne
- činnosti konané ve prospěch kolektivu – úprava ŠD, výzdoba prostoru ŠD, soustavná péče o pořádek

2. blok – ZIMA prosinec 2024, leden 2025, únor 2025

Náměty činností:

- zima plná práce – poznávání stromů, stop, pozorování a krmení ptáků
- výrobky z přírodnin a přírodních materiálů
- zimní hry na sněhu
- hra na lékaře (umět ošetřit drobná poranění)
- beseda o knihách
- práce s papírem (barevné čtverečkování, vánoční ozdoby, drobné dárky z papíru, vystřihování)
- sledování přírodovědných pořadů a pohádek
- poučení o bezpečném chování v zimě

Celodružinové akce:

Prosinec

- vycházky, střídání pomalé a rychlé chůze
- poznávání jehličnatých stromů
- akce "Večery pod lampou" - účast s vánočním programem
- nácvik vánočních koled, společné zpívání
- Mikuláš, čert, anděl – výrobky
- výroba vánočních přání, dopis Ježíškovi
- vánoční zvyky a tradice, vánoční besídky
- zimní výzdoba – práce dětí

Leden

- jíme zdravě – beseda o správném stravování
- volné hry dětí dle výběru (stolní, společenské, tvořivé)
- zimní stavby, legrační sněhulák – na zahradě
- stavíme iglú ze sněhu
- bobujeme, sáňkujeme, koulujeme se
- vyšlapávání obrazců ve sněhu
- vyprávění o vlastních zážitcích dětí
- učíme se poznávat stopy zvířat ve sněhu
- příkrmování ptáků (výroba krmítek, servírování semínek)

Únor

- návštěva Stěžerské knihovny – beseda o knize
- příprava slavnostní tabule
- kvíz o lese (o zvířatech a rostlinách)
- seznámení dětí s vhodnými a nevhodnými potravinami
- masopustní průvod obcí v maskách (ve spolupráci se školou)
- pravidelné vycházky, jízdy na bobech, koulování, hry se sněhem, otužování

3. blok – JARO březen, duben, květen 2025

Náměty činností:

- **jaro v lese (oživení přírody)**
- **vycházky okolní přírodou**
- **pozorování změn, určování jarních květin**
- **poznávání a rozlišení nejběžnějších stromů**
- **rozhovory o počasí (koloběh vody v přírodě)**
- **poznáme ptáky, kteří přiletěli z teplých krajín**
- **symboly Velikonoc – tradice, pracovní a výtvarné techniky**
- **výrobky, písničky o jaru, hry**
- **ekologická výchova (ochrana přírody – akce v terénu)**
- **povídání o oblékání (jak se mění šatník s ročním obdobím)**
- **hra na řemeslníky (profese rodičů, známých)**
- **sportujeme na školní zahradě (netradiční závody ke Dni dětí)**

Celodružinové akce:

Březen

- jarní přírodovědné vycházky, tematicky zaměřené: příroda se probouzí ze zimního spánku
- rozpoznání prvních květin
- vystřihujeme obrázky různých jídel z časopisů a třídíme je na zdravá a méně zdravá, tvoříme koláže
- hry v jarní přírodě – pohybové hry na čerstvém vzduchu, skákání panáka, švihadla, míče
- jarní výzdoba ŠD, výtvarná činnost – první jarní květiny

Duben

- účast na akci v rámci ekologické výchovy
- vyprávíme si o lidském těle
- beseda na téma velikonoční tradice a zvyky (pomlázky, kraslice)
- velikonoční dílny – výrobky
- dopravní výchova – značky, chování při jízdě na kole v silničním provozu, poučení o bezpečnosti
- sportovní hry v přírodě
- povídaní o mláďatech lesa

Květen

- nacvičování divadla o zvířatech
- dopravní výchova (výbava kola)
- častý pobyt venku – zdravotní výchova, správné dýchání, držení těla, hygienické návyky
- příprava na atletické závody – hod, skok, běh na krátké a dlouhé tratě
- atletické závody

4. blok – LÉTO červen 2025

Náměty činností:

- **přírodovědné vycházky s cílem poznat nejznámější ptactvo, nejběžnější rostliny**
- **četba knih o přírodě, pozorování hmyzu**
- **základy lehké atletiky**
- **poučení dětí o bezpečnosti při koupání, opalování, bouřce, sběru lesních plodin**
- **slavnostní ukončení docházky dětí do ŠD, vyhodnocení, odměny**
- **poučení o bezpečném chování dětí během letních prázdnin**

Všechny výchovné složky se budou prolínat: **společensko-vědní, přírodovědná, estetická, pracovní, tělovýchovná, hudebně-pohybová.**

Celodružinové akce:

Červen

- slavnostní vyhodnocení práce ve školní družině
- piknik v lese (shrnutí znalosti o zvířatech a jejich domově).

Činnost školní družiny je spojena se společnými akcemi ZŠ.

S platností od 2. 9. 2024

Podpis zhotovitele programu:

Ludmila Jundak
Romana Ondráčková
Helena Ardelánová

Schválila: Mgr. Martina Kloučková

ředitelka školy